

ОЗНАКИ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВАРУ ТА ТОВАРОВИРОБНИКА

Т.В. Аверіхіна

Одеський національний політехнічний університет (Україна)

Проблема конкурентоспроможності в сучасному світі носить універсальний характер. Від того, наскільки успішно воно вирішується, залежить багато в економічному і соціальному житті будь-якої країни, практично будь-якого споживача. Економічні та політичні зміни, які відбуваються в Україні змушують по-новому поглянути на цю проблему виходячи з того що незабаром розвинений конкурентний ринок буде жорстко диктувати рівень і динаміку розвитку продукції та її виробників. У дослідженнях проблем конкурентоспроможності все більше значення набувають показники екологічності продукції та екологічності підприємства. Однак на сьогоднішній день не існує рекомендації щодо визначення ознак екологічної конкурентоспроможності товару та екологічності товаровиробника.

Спираючись на відомі класичні підходи до характеристики екологічності продукції та виробництва можна запропонувати, як базову основу оцінки їх екологічної конкурентоспроможності, таку систему ознак (дивись рисунок).

У практичній діяльності необхідно використовувати такі характеристики екологічної конкурентоспроможності, які були б простими, зрозумілими і одержували б інформаційну підтримку з боку користувачів. Вибір надто великої кількості характеристик може ускладнити реалізацію зв'язків, і навпаки – надто мала кількість характеристик може дати недостатній обсяг інформації для ситуацій, що вимагають ефективного управління.

Загальні правила вибору системи ознак екологічної конкурентоспроможності товару й товаровиробника полягають у наступному:

- характеристики мають забезпечувати уніфікований функціональний підхід до оцінки екологічної конкурентоспроможності товарів та товаровиробника;
- під час оцінки характеристик слід використовувати їх кількісні значення;
- залежно від намірів щодо використання даних, кількісні значення характеристик можуть бути абсолютними (наприклад обсяг викиду двоокису сірки) або питомими (наприклад витрати енергії на одиницю продукції) діяльність всього підприємства також має бути оцінена за допомогою абсолютних і відносних величин;
- фінансові показники мають бути використані для екологічної оцінки конкурентоспроможності;
- використання якісних характеристик має здійснюватися в разі неможливості застосування кількісних.

Рис. 1. Екологічні параметри конкурентоспроможності товару і товаровиробника

Характеристики екологічності можуть бути подані різними способами:

- абсолютними значеннями, даними звітів за обмеженого використання в подальшому аналізі;
- питомими значеннями, що виражають відношення абсолютних значень до таких параметрів, як обсяг виробництва;
- відносними значеннями;
- агрегованими значеннями: агрегування даних для певної кількості відповідних чинників може бути наведено як вертикально, так і горизонтально.

Аверхіна, Т.В. Ознаки екологічної конкурентоспроможності товару та товаровиробника [Текст] / Т.В. Аверхіна // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.1. - С.191-193.